

Senkei-Kis Zoltán

Szerzői jogi visszaélések az elektronikus dokumentumok világában

Napjaink egy súlyos és fontos kérdése – az internet elterjedésével bekövetkező információrobbanás hatására mindent elárasztó – elektronikus dokumentumok és adatbázisok szerzői jogi megítélése. Ez érinti a könyvtárakat, minden olyan helyet és intézményt, amely dokumentumok és tartalmak megőrzésével és szolgáltatásával foglalkozik. Írásomban a digitális világ szerzői jogsértéseire helyezve a hangsúlyt vizsgálom a problémát.

A világban – így hazánkban is – rohamosan növekszik az internetet használók tábora, amely eredeti koncepciója szerint ma már az információ-szerzés egyik fontos, sőt egyre fontosabb eszköze lett. Az információ lehet szöveg, hang, kép, vagy ezek kombinációja. Az interneten megjelenő információk pedig jellegükből adódóan elektronikus információk, következésképpen az interneten publikált szövegek is elektronikus publikációk. A világhálót használó több millió ember otthonában olvassa naponta az elektronikus információkat, közöttük keres igénye szerint.

Írásom témájául az elektronikus publikációkat választottam, illetve az ezekkel kapcsolatban manapság leginkább felmerülő problémát, a szerzői jog kérdését. A probléma valós, világszerte az érdeklődés homlokterében áll. A „miért”-re próbálok választ keresni, illetve arra, hogy miért vonatkoznak más szabályok az elektronikus könyvtárra, mint egy hagyományos közkönyvtárra. Sajnos még nem születtek meg azok a szabályozások, amelyek lehetővé tennék, hogy a könyvtárak felhasználhassák az internetet a könyvtári törvényben előírt feladataikhoz olyankor, amikor ez lenne a leghatékonyabb vagy egyetlen eszköz arra, hogy érvényesítsék bizonyos olvasói rétegek (pl. más országokban élő magyarok, kistelepülések lakói, fogyatékkal élők) számára a kultúrához és tudáshoz való hozzáférés alkotmányos jogát, és hogy megőrizhessék a folyamatosan keletkező és pusztuló digitális kultúrát [1]. Teljesen ésszerű érvelés, de az *Artisjus* jogi szakembere, *Tóth Péter Benjamin* más szemszögből közelíti meg a problémát. Az ő véleménye az, hogy a „szerzői jog természeténél fogva kizárólagos jogot ad, míg a művelődés, a tudományos kutatás, az információhoz jutás szabadsága a kizárólagosság lerontását

igényelné. A hosszú évtizedek többé-kevésbé feloldották ezt a problémát, egyensúlyt hozva létre a különböző igények között, ahogy a jelenleg hatályos szerzői jogi törvény is mondja preambulumában; a korszerű szerzői jogi szabályozás (...) egyensúlyt teremt és tart fenn a szerzők és más jogosultak, valamint a felhasználók és a széles közönség érdekei között” [2].

Az ellentétes érdekek újra és újra összeecsapnak, különösen olyan korszakban, amelyben évről évre új technikai lehetőségek születnek a művek felhasználásában. A könyvtárak hagyományos működését a szerzői jog szabad felhasználási esetkörök bevezetésével támogatta, a könyvtárak pedig hosszú gyakorlatuk alapján nem sértették a művek rendes felhasználását, így nem veszélyeztették a szerzők megélhetését.

A szerzői jogi jogsértések számítógépes környezetben, különös tekintettel a fájlcsere

Ma már nemcsak a számítógépes eszközök képesek a szerzői jog mérhetetlen megsértésére, hanem az internet is. Tömegessége folytán az úgynevezett fájlcsere okozza az egyik legnagyobb nehézséget [3]. A szerzői műveket előállítóknak, forgalmazóknak a kieső bevétel, míg a jogalkotóknak a bizonytalan jogi szabályozás, valamint a cselekmények technikai utoléréséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek hiánya okozza a legnagyobb gondot. A jogalkotó számára súlyos dilemma, hogy a fájlcsere üldözéséhez nincs meg a társadalmi támogatottság. Valahányszor a szerzői művek többszörözésére, továbbítására, tárolására alkalmas új technikai eszközök, technológiai eljá-

rások jelennek meg, a jogalkotó nem hagyja (hagyhatja) figyelmen kívül őket.

Az internet azonban sokkal összetettebb problémát jelent, elsősorban azért, mert nem kötődik országhatárokhoz. A szerzői jog – akárcsak a szabadalmi jog – területi jellegű. Az engedélyezés, ellenőrzés, szerződés-kötés, kártérítési igényvel való fellépés jogát az adott ország határain belül kezeli. Az internetfelhasználásról ellenben sosem lehet pontosan tudni, hol valósul meg. Az egyik országban keletkező tartalom a másikban is letölthető. A jognak szükségszerűen választ kell találnia arra a kérdésre, hogy melyik országban valósul meg egy ilyen felhasználás, azaz melyik ország jogát kell alkalmazni. A jog persze késésben van a folyamatokhoz képest, de vannak eredmények is: 1996 végén két nemzetközi egyezmény is született, az Európai Unióban is készült egy irányelv az elektronikus kereskedelemről. A nyugati országok nemzeti jogrendjébe is beépültek bizonyos – meg lehetőségen különböző – szabályok [4].

A számítástechnikai eszközök elterjedése, az internet (nagy sávsebességű) széles körű elérése a szerzői jogsértések tömegessé válását teszi lehetővé. Nem ritka, hogy a szerzők különféle okokból az interneten teszik elérhetővé műveiket. A felhasználók pedig ízlésüknek megfelelő összeállításban tölthetnek le ezekből az alkotásokból. Véleményem szerint ez járható út. Azt gondolom, hogy ezáltal a kiadók megkerülhetők, a művekhez való hozzájutás olcsóbb, könnyebb és egyszerűbb lesz. Aki pedig minőségi művet szeretne, megveheti a kiadótól. Így nyilván kevesebb, specializáltabb kiadóra lenne szükség, de ők piaci szereplők, helyzetük inkább közgazdasági, mintsem jogi vagy közművelődési lenne.

A szerzői művek teljes köre digitalizálható, az elektronikus adatfeldolgozó és -átviteli rendszerekben valamely fájlformátumban megjeleníthető, gyakorlatilag bárki számára tömegesen elérhető, többszörözhető. Így pedig könnyen továbbadható, és akár jogtalan hasznosítás céljából forgalmazható.

Az elektronikus adatfeldolgozó és -átviteli rendszerek, tárgyi eszközök, és az ezek működését lehetővé tevő programok elárasztják a piacot, valamint egyre gyorsabb, biztosabb adatátvitelben segítik a felhasználókat. A kereskedelmi forgalomban kapható zenei CD-ken kb. 60-70 percnyi zenei anyag található, ám .mp3 formátumban ennek hat-tízszerese. A számítógépes programokkal feltörhe-

tők DVD-filmek kódjai, azután tömöríthetők .avi formátumba, az így nyert töredéknyi adatmennyiséget könnyebb fel-le tölteni, és kisebb adathordozókra tárolni. De készíthető hozzájuk bármilyen nyelvű felirat, szinkron. A kódfeltörő programok pedig az interneten könnyen elérhetők. Az ADSL és a LAN segítségével akár néhány percre is csökkenthető a zenei és filmfájlok fel-, illetve letöltése.

A kereskedelmi forgalomban is kapható DVD-lejátszók egyre inkább duál-lézersugarasak, így alkalmasak a CD-re házilag készített filmek lejátszására is. Egyre több hifi, illetve más zenelejátszó eszköz alkalmas .mp3 formátum lejátszására. Az eszközök tehát megvannak, bolti forgalomban bárki beszerezheti őket.

Érdekes helyzet állt elő: megvan a technikai eszközök iránti kereslet, amely hasznot hoz a gyártóknak, ők pedig a profit érdekében ki is elégítik az igényeket. Az ennek következtében előálló jogi problémákat ráhagyják a jogalkotókra és jogalkalmazókra. El kell ismerni, hogy nem a technikai eszközök gerjesztik alapvetően a szerzői jog megsértését, de bővít(het)ik az elkövetői kört.

A szerzői jogi jogsértések elkövetésének „helyei”

A valóságos térben megvalósuló jogsértések

- Legális forrásból származó szerzői jogi alkotás (szoftver, zenei felvétel, film) többszörözése, forgalmazása jövedelemszerzés vagy jövedelemnövelés céljából.
- Illegális forrásból származó szerzői jogi alkotás magáncélú felhasználás céljából történő többszörözése, terjesztése akár jövedelemszerzés vagy jövedelemnövelés céljának híján: 1999. évi LXXVI. tv. a szerzői jogról [Sztj. 35. § (1) bekezdés].
- Az úgynevezett szabad felhasználás kereteit túllépő magatartások.

A licencjogok megsértése szoftvereknél

- Felhasználói szerződés vagy a szerző engedélye nélkül a szoftvernek vagy dokumentációjának másolása, terjesztése (Sztj. 59. §).
- Az engedélyezett licencszámánál több alkalmazás.
- A hardver mellé a szoftvert is értékesítik licencszerződés nélkül.

A licencjogok megsértése egyéb szerzői műveknél

Teljes könyv, folyóirat, napilap csak kézírással, írógéppel másolható [Szt. 35. § (2) bek.]. Jogsértés, ha mással készíttetnek számítógéppel, illetve elektronikus adathordozóra másolatot [Szt. 35. § (3) bek.].

A virtuális térben megvalósuló jogsértések

A virtuális tér fizikai eszközökben, rajtuk keresztül létezik. Olyan hálózat, ahol a számítógépek kábelhálózatokon keresztül kommunikálnak a hálózat-hoz csatlakozott valamennyi számítógéppel. A hálózatokon a részint ismert szerzői jogsértések, másfelől a technológiai sajátosság következtében újabb jogsértő magatartások is megjelennek.

Az internethasználók többsége a *weben* kapcsolódik a világháléhoz. A weboldalakon a legkülönbözőbb fájlformátumok jeleníthetők meg és játszhatók le. Az internet másik szolgáltatása az ún. *FTP* (*File Transfer Protocol*). Az FTP-szerverek között hoz létre kapcsolatot az FTP program. Az FTP-szerverek egy részére szabadon be lehet jelentkezni, más részük azonban felhasználói névvel és jelszóval védett. Népszerűségük éppen a „bennfentességben” rejlik. Ez a rendszer ideális a fájlcsereléshez.

Hazánkban még nem annyira jellemzők, bár néhány egyetemen már működnek az Egyesült Államokban meghonosodott úgynevezett *gopherszerverek*, amelyek széttagolt munkahelyek, egyetemek között teremtenek kapcsolatot az interneten keresztül.

A *Telnet* olyan szolgáltatás, amely elsősorban a munkahely és az otthon között nyújt lehetőséget távmunkára. A munkavállalók azonban egymással is kommunikálnak, így központi szerveren keresztül itt is megvalósulhat a fájlcsere.

Az internet kommunikációs lehetősége a *chat* is, amikor a résztvevők különböző programok segítségével beszélhetnek egymással. Néhány chat-program kiegészítő programjai is lehetővé teszik a fájlcsere.

A szerzői jogi jogsértések tipikus helyei az interneten

- Szerzői mű engedély nélküli megjelenítése weboldalakon.

- Egy mű ingyenes vagy díjfizetés ellenében történő letöltésének engedélyezése weboldalakról, FTP- vagy más szerverekről.
- A szoftverek védelmi programjának feltöréséhez alkalmas programok weboldalakra, FTP- vagy más szerverekre történő feltöltése, és onnan letöltés engedélyezése.
- Szerzői jogi műveket megjelenítő fájlok küldése.
- Hálózaton keresztül történő belépés, és számítógépről szoftverek lemásolása, használata, terjesztése.

Az internet két fő csoportba osztja a világhálóra kapcsolódó számítógépeket:

- *Gazda- vagy kliensszámítógépek* (szerverek): az elektronikus impulzusokat tárolják, rendezik, lehetővé teszik az internethez való kapcsolódást.
- *Ügyfélszámítógépek* (kliensek): amelyeken a felhasználók dolgoznak, és használják a szerver szolgáltatásait.

Az interneten szerverek kommunikálnak egymással, azaz szervereken keresztül lépünk kapcsolatba más felhasználókkal, vagy férünk hozzá adatbázisokhoz. Ma már azonban megvan a technikai lehetőség az ettől eltérő kommunikációra is. A kliensek a szerverek nélkül, közvetlenül is kommunikálhatnak egymással. Ez az úgynevezett *P2P* (*peer to peer*). A fájlcsereprogramok egy része az egyéni felhasználók gépeit egyszerre kezeli kliensként és szerverként, azaz a gépen lévő adatállományhoz éppen úgy hozzá lehet férni, mint egy központi szerveren lévő adatállományhoz. Vannak olyan fájlcsereprogramok, amelyek a hagyományos szerver-kliens kapcsolaton alapulnak. A fájlcserenél vagy fájlmegosztásnál (*file-sharing*) a felhasználók egymás gépeiről fájlokat másolnak át a szerző vagy a mű kiadójának engedélye nélkül. Nagyságrendekkel lehet érzékeltetni, hogy a világban hányan használnak fájlmegosztó rendszereket: az Amerikai Egyesült Államokban például a 15 évesnél idősebb lakosság 69%-a használ internetet, ennek harmada használ fájlmegosztókat is, ami kb. 65 millió embert jelent. Figyelembe véve az internet terjedését, és a technikai megoldások folyamatos bővülését, ezzel óriási veszteséget okoznak a szerzőknek, valamint a kiadó- és terjesztő vállalatoknak. A szerző személyhez fűződő és vagyoni jogainak védelmén túl ez idézi elő a szerzői jogi lobbierőteljesebb fellépését.

A fájlcserehálózatok és -programok

A fájlcsereprogramokat használók számítógépei a használat idején hálózatot alkotnak. A hálózatnak két típusa van:

- **Centralizált:** ha a kliensek egy központi számítógépre (szerverre) csatlakoznak felhasználóként (kliensek). A szerverre bejelentkezők megosztandó fájllistáját a szerver rögzíti. A fájl valamely jellemzőjére (név, cím, kiterjesztés stb.) keresve jeleníti meg az elérhető választékokat. Ilyen programok a *Kazaa*, a *DC++*, és ezek változatai.
- **Decentralizált:** a felhasználó csatlakozik egy hálózat részét képező szerverre. Ekkor az egyik szerver láncszerűen keresi meg a következő szervert. A fájl letöltése is ezen az úton történik, szerverről szerverre. Ilyen például az *E-mule*, a *Gnutella* és az *E-donkey*.
- Arra is törekednek, hogy centralizált és decentralizált hálózatokat kapcsoljanak össze. Ilyen például a *WinMX*, amely alapvetően centrális működésű, ám a program lehetőséget nyújt egy időben más szerverekre történő kapcsolódásra is.

Minden modellnek van előnye és hátránya (pl. az elérhető fájlok mennyiségében, a sávszélesség kihasználásában).

A fájlcsere

A feltöltés fázisa

A felhasználó a fájlcsereprogram elindításával egy hálózat részévé válik. Akár a centralizált, akár a decentralizált modelltől van szó, a hálózat szerverére történő belépéssel viszi magával, azaz feltölti az általa megosztani kívánt fájlokat (névvel, címmel, kiterjesztéssel stb.). Vannak programok, amelyek bizonyos mennyiségű megosztani kívánt fájl feltöltésénél engedélyezik a szerverre történő belépést. A nagyobb mennyiségű feltöltésre kínált adatok révén esetleg gyorsabb, vagy nagyobb mennyiségű letöltést lehet elérni.

A feltöltés jogi minősítése

Feltölteni csak digitalizált szerzői műveket lehet. Kérdés az, hogy magánszemély digitalizálhatja-e szerzői művet. Az Sztj. 35. §-a megengedi a magáncélú másolást. Kérdés, hogy a digitalizálás „másolásnak” minősül-e. A digitalizálással a szerzői mű materializált formából immaterializált formába kerül. A szerzői mű az eredeti hordozótól

eltérő adathordozóra kerül, ezért nem tekinthető másodpéldánynak, duplumnak.

A jogtulajdonos intézmények a következő tevékenységeket tekintik digitális másolásnak:

- optikai szkennel vagy képfeldolgozó használata művek digitalizálására;
- művek újbóli beírása papírfórmátumról szövegszerkesztőbe;
- letöltés online adatbázisokból, floppyról vagy CD-ROM-okról papírfórmátumra;
- letöltés adatbázisokból közvetlenül számítógépre;
- szerzői jogvédelem alá eső elektronikus dokumentumok továbbítása helyi hálózatban;
- ilyen művek továbbítása e-mailben vagy faxon.

Ezek a tevékenységek a szerző és/vagy kiadó külön engedélye nélkül a kizárólagos többszörözési jogba ütköznek az Sztj. 18. § és a 35. § (3) bekezdése értelmében, ezért ez a tevékenység tiltott. Olyannyira, hogy a könyvtárnak még műrésztlet sem szabad elektronikus adathordozóra másolnia. Ez a kitétel elég szigorúnak tűnik, bizonyára a kísértés elkerülése miatt került be a törvénybe. Elképzelhető az is, hogy a könyvtár csak a számítógépeket bocsátja rendelkezésre, és az olvasó maga hoz floppy disket, maga készíti rá másolatot. Ezt egyelőre megteheti, azonban várhatóan ez a tevékenység is jogdíjköteles felhasználásnak fog minősülni. A törvény ugyancsak tiltja a szoftverrel és a számítástechnikai eszközzel működtetett adattár másolását, még kinyomtatott alakjában is.

Üzleti szempontból jelentős hasznot hozhat a szerzői mű digitalizálása (pl. régi bakelitlemezek megjelentetése CD-n vagy DVD-n). Sajnos ez eltérő jogértelmezéshez – rossz esetben eltérő jogalkotáshoz – vezethet a digitalizáció megítélésénél. Vajon megfelel-e a feltöltés a törvényben megfogalmazott „terjesztés” fogalmának? Az Sztj. terjesztésnek tekinti a mű eredeti vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételét, forgalomba hozással, vagy forgalomba hozatalra való felkínálással [Sztj. 23. § (1) bek.]. A büntetőjogban kivételes, hogy egy tényállásban a magatartás befejezett stádiuma és az előkészület – bár külön-külön – büntetni rendeltetett.

A letöltés fázisa

A fájlcsereprogramokban az elérni, megszerezni kívánt fájl bármely azonosítóját begépelve – hálót

zatonként eltérő módon – a program egy listán megjeleníti, hogy elérhető-e. Ha igen, a fájl egyetlen mozdulattal letölthető. A letöltési jog megítélése azonban nem egyértelmű a hatályos rendelkezések alapján:

- Ha a feltöltés jogellenes, akkor a letöltést is annak kell tekintenünk, még ha ez vitatható is.
- Ahogy a feltöltő, úgy nyilván a letöltő tévedése sem zárható ki. Azt azonban sejtethetjük, hogy a fájlmegeosztáson szerzett szerzői művek, programok többsége illegális forrásból származik.
- Az Sztj. 35. § (1) bekezdése szerint: „Természetes személy magáncélra a műről másolatot készíthet, ha az jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját közvetve sem szolgálja.” E főszabály alól kivételt jelent, ha a szerzői mű számítógéppel készül, illetve elektronikus adathordozóra készítenek másolatot.

A magáncélú másolásnál megállapíthatjuk, hogy a jogalkotó nem gondolt (nem gondolhatott) arra, hogy a technika fejlődésével pillanatok alatt rengeteg művet másolnak le fájlmegeosztó rendszerek segítségével.

A szerzői jogsértések elleni küzdelem lehetséges technikai, piaci és jogi eszköztára

A fájlcsere lehetőségét az internet nyújtotta szabad kommunikáció teremtette meg. Éppen ezért a technikai korlátozása sem egyszerű. A technikai korlátozások közül kiemelhetjük a tartalomszolgáltatók fellépését az FTP-szerverek üzemeltetőivel szemben. (Például az ilyen weboldalak, szerverek tartalmának folyamatos figyelése, letiltása; felhasználó kitiltása hazai szolgáltatóktól; sorozatos jogsértések miatt feljelentés.)

Kérdésként merülhet fel, hogyan lehet figyelni ekkora adatmennyiséget. Az adatszolgáltató azonban nem bújhat ki a felelősség alól, bármekkora gondot is jelent a megoldás. Vajon járható út lehet-e a fájlcsere programok kizárása a szervereiről? Itt is a piac törvénye az erősebb, illetve az, hogy egy-egy ilyen program állandó figyelése és letiltása tetemes költséggel jár.

Am bármilyen technikai akadály, így a fájlcsere korlátozása is kijátszható. Centralizált modellnél például a szerver kiiktatása után néhány másodperccel, esetleg automatikusan indulhat egy új. Az új fájl tömörítési módszerekkel egyre kisebb méretűvé lehet tömöríteni a fájlokat, majd akár

e-mailben is el lehet őket küldeni. Vannak olyan fájlcsere programok (*Blubster, Piolet* stb.), amelyek összekeverik a felhasználók IP-címeit, ami miatt az akár több tízezer felhasználó azonosítása gyakorlatilag lehetetlenné válik. A számítógépes bűnözésre is igaz az a tétel, hogy a bűnelkövetők mindig egy lépéssel a bűnüldözők előtt járnak.

A következő kérdés, hogy vajon mi lehet az oka az ilyen nagy számú, és egyre gyorsabb ütemben növekvő (hamis) másolatok terjedésének? Magyarországon ebben komoly szerepet játszik az ár. Árcsökkenéssel és egyéb kedvezményekkel talán javítani lehetne a helyzeten. Erre a követendő piaci magatartásra is találunk példát.

A fájlcsere elleni küzdelem jogi eszköztárát a realitásnak kéne áthatnia. A jogalkotó egyfelől köteles a szerző személyéhez fűződő és vagyoni jogait védeni. Másfelől a szerzői jogi rendelkezések további (pl. a fájlcsere nevesítő) szigorításával a következő aggályok merülhetnek fel:

- Milyen lehet az a jogszabály, amely több tíz- vagy százezer embert kíván bűnössé nyilvánítani?
- Milyen lehetne (ha létezne) tartalmában az a jogalkotási produktum, amely több százezer internethasználó adatforgalmának figyelését, naplózását engedné?
- A fájlcsere tiltását majdan kimondó jogszabály betarthatatlan lesz, hiszen ez annyi eljárást, illetve felelősségre vonást jelentene, ami megbénítaná a „magyar” igazságszolgáltatást.
- Kérdéses egy ilyen törvény társadalmi támogatottsága is.

Mi lehet a megoldás?

A technikai eszközök fejlődése, tömeges elterjedésük, az internet adottságai megmutatták, hogy a szerzői jog alapjaiban rendült meg. A szerzői jogi védelmi törekvések fontossága és jogossága vitathatatlan. Am ezek megszüntetéséhez időre, társadalmi támogatottságra, technikai fejlődésre lenne szükség. Van olyan megoldási kísérlet (és még ez tűnik a leghasználhatóbbnak), hogy bizonyos szerzői művek legyenek legalisan letölthetők, az adatmennyiségtől függő, mindkét félnek (előállítónak és felhasználónak) megfelelő összegért. Megoldást jelenthetne, ha minden szerzőnek lenne saját oldala, komoly védelemmel, onnan pedig bárki letölthetné a kívánt tartalmat egy általa reálisnak tartott összegért; így a szerző és a felhasználó is megtalálná a számítását. Ennek a megoldásnak

feltehetően lenne társadalmi támogatottsága. Azok, akik nem kívánják az egyes dokumentumok keresésével, megtalálásával stb. járó terheket vállalni, információs bázisokat, illetve információszolgáltató létesítmények szolgáltatásait vehetnék igénybe. Ilyen intézménnyé válhat a könyvtár, ahol jelenleg is működik a dokumentumok feltárása, megőrzése és szolgáltatása, ami piaci szereppel is párosulhatna. Így a könyvtár átmentődne, megmaradna a XXI. századra is, nem válna múzeummá, amely felé most halad.

Irodalom

- [1] Magyar Elektronikus Könyvtár – Gyakran Ismételt Kérdések. <http://mek.oszk.hu/html/gyik.html>
- [2] TÓTH Péter Benjamin: A szerzői jog könyvtárakra vonatkozó szabályozásai. http://www.neumann-haz.hu/tei/tanulmanyok_digikvt/toth/szerzoijogkvtrendelk_hu.html
- [3] NAGY Zoltán: A szerzői jogi jogsértések számítógépes környezetben, különös tekintettel a fájlcsere. = Belügyi Szemle, 52. köt. 11–12. sz. 2004. p. 169–185.
- [4] Interjú dr. Gyertyánfy Péterrel, az ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület főigazgatójával. http://www.artisjus.hu/opencms/export/artisjus/aszerzoijogrol/tanulmanyok_04.html

További irodalom

1997. évi CXL. törvény. = Complex DVD Jogtár.
1999. évi LXXVI. törvény. = Complex DVD Jogtár.
- BALÁZS Sándor Norbert: Az elektronikus dokumentumok szerzői jogi védelme. Szakdolgozat. Budapest, ELTE BTK IKI könyvtártudományi tanszék, 2006. 51 p.
- BALOGH Elemér: A Szemere-féle szerzői jogi törvényjavaslat. = Szemere Bertalan és kora. 1. köt. Miskolc, Szemere Bertalan Alapítvány, 1991. p. 149–172.
- DÓSA Imre: Adatbázisok (szerzői) jogi védelme. Workshop-konferencia. Keszthely, 1997. május

27–29. <http://www.iif.hu/rendezvenyek/networkshop/97/tartalom/NWS/3/13/index.htm>

- Elektronikus dokumentum. = HORVÁTH Sándor Domonkos (szerk.): *Kulturálisjog.hu*, <http://www.kulturalisjog.hu/kislexikon/edoku.htm>
- GŐZ Ágnes: Digitális könyvtárak. http://www.neumann-haz.hu/tei/tanulmanyok_digikvt/goz/intercat1_hu.htm
- GYERTYÁNFY Péter: A könyvtárak és az 1999. évi új szerzői jogi törvény. <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/konyvtar/copyright/ktarszjt.hun>
- GYERTYÁNFY Péter et al.: Szerzői művek, védjegyek és szellemi teljesítmények az interneten – a magyar jogi védelem. = Magyar Jog, 51. köt. 12. sz. 2004. p. 705–715.
- NAGY András: Szoftverlopás? A szerzői jogok politikai gazdaságtana. = Budapesti Gazdasági Főiskola Tudományos Évkönyv 2004. Budapest, Budapesti Gazdasági Főiskola Rektori Hivatala, 2005. p. 23–34.
- SZILÁGYI Péter: Jogi alaptan. Budapest, Osiris Kiadó, 2000. 326 p.
- TÓTH Péter Benjamin: A könyvtárak új szerepben – szerzői jogi szemmel. = Emlékkönyv Lábadi Tamás 60. születésnapjára tanítványaitól. Budapest, Szent István Társulat, 2004. p. 457–480. http://www.artisjus.hu/opencms/export/download/aszerzoijogrol/konyvtarak_uj_szerepben.pdf
- TÓTH Péter Benjamin: A szerzői jog könyvtárakra vonatkozó rendelkezései. = TMT, 48. köt. 2. sz. 2001. p. 64–70.
- UNGVÁRY Rudolf: A tartalom szerinti információkeresés az Interneten. 1–2. = TMT, 47. köt. 1. sz. 2000. p. 3–19., 2. sz. p. 55–67. <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/konyvtar/forras/ungvary/html/5.htm>

Beérkezett: 2007. I. 3-án.

Senkei-Kis Zoltán

tanársegéd az ELTE BTK
könyvtártudományi informatikai
tanszékén.

E-mail: senkei@harleqin.elte.hu